

Záznam z rozporového konania k návrhom výnosov na rozšírenie záväznosti kolektívnej zmluvy vyššieho elektrotechnickej a stavbárskej

Dňa 6. augusta 2014 sa uskutočnilo rozporové konanie so zástupcami Republikovej únie zamestnávateľov SR k návrhom výnosov na rozšírenie záväznosti kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa (elektrotechnickej a stavbárskej)

Republiková únia zamestnávateľov uplatnila tieto zásadné pripomienky:

KZVS stavbárska

1. Zásadná pripomienka k návrhu ako celku

RÚZ zásadne nesúhlasí s návrhom výnosu ako celku a odporúča ho neprijat' do doby odstránenia ďalej popísaných nedostatkov.

Odôvodnenie:

S návrhom výnosu, ktorým Ministerstvo práce navrhuje rozšíriť záväznosť predmetnej KZVS na zamestnávateľov v odvetví, ktorých kód hlavnej činnosti podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností na úrovni divízie je 41 – výstavba budov, 42 – inžinierske stavby a 43 – špecializované stavebné práce a na zamestnávateľov v časti odvetvia, ktorých kód hlavnej činnosti podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností na úrovni skupiny je 23.6 - výroba výrobkov z betónu sadry a cementu, zásadne nesúhlasíme.

Kolektívna zmluva vyššieho stupňa má podľa zákona o kolektívnom vyjednávaní obsahovať:

- zoznam zamestnávateľov s kódom štatistickej klasifikácie ekonomických činností zamestnávateľa podľa osobitného predpisu (Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1893/2006, ktorým sa zavádza štatistická klasifikácia ekonomických činností NACE Revision 2) – vid' § 4 ods. 1 písm. b) zákona
- označenie odvetvia alebo časti odvetvia, pre ktoré je uzatvorená (označením odvetvia je kód NACE Rev. 2 na úrovni divízie, označením časti odvetvia je kód NACE Rev. 2 na úrovni skupiny) – vid' § 4 ods. 3 zákona

Podľa § 4 ods. 3 zákona o kolektívnom vyjednávaní sa KZVS uzatvára pre odvetvie, pre časť odvetvia iba v prípade, ak sa tak dohodli zmluvné strany.

Predmetná KZVS vôbec neobsahuje označenie odvetvia ani časti odvetvia, pre ktoré je uzatvorená (na rozdiel od všetkých ďalších KZVS, ktoré sú navrhované k rozšíreniu záväznosti inými výnosmi MPSVR SR). Zoznam zamestnávateľov (vid' Príloha č. 1 predmetnej KZVS a prílohy č. 1 jej dodatkov) obsahuje iba kódy na úrovni podtried, teda úrovni číslovania, ktorá vôbec nie je definovaná v Nariadení európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1893/2006, ktorým sa zavádza štatistická klasifikácia ekonomických činností NACE Rev. 2. Z textu predmetnej KZVS nie je zrejmá vôľa zmluvných strán dohodnúť sa na uzatvorení KZVS pre časti odvetvia napriek tomu, že výnos MPSVR SR predpokladá aj rozširovanie na úrovni časti odvetví.

Predmetná KZVS neobsahuje nevyhnutné náležitosti stanovené v § 4 ods.1 písm. b) a § 4 ods.3 zákona o kolektívnom vyjednávaní a preto ju považujeme za nespôsobilú pre rozšírenie jej záväznosti. Na vyše uvedené zásadné nedostatky v textu predmetnej KZVS (chýbajúce nevyhnutné náležitosti stanovené zákonom) upozorňovali zástupcovia zamestnávateľov v komisii na rozšírenie záväznosti KZVS už pri prerokovaní návrhu na rozšírenie záväznosti dňa 11.6.2014. Tieto nedostatky je treba odstrániť postupom dohodnutým v ods. 5 desiatej

časti predmetnej KZVS (písomným dodatkom uzatvoreným po dohode zmluvných strán).

Stanovisko MPSVR SR:

V návrhu na rozšírenie KZVS sa vychádza zo zoznamu zamestnávateľov, za ktorých je KZVS uzatvorená, ministerstvo nemá právo vstupovať do uzatvorených KZVS môže len posúdiť ich obsah. Na základe hlasovania komisie sa predmetná KZVS odporúča rozšíriť v časti odvetvia 23.6 a v odvetví 41, 42, 43. predmetná KZVS obsahuje zoznam zamestnávateľov na ktorých sa vzťahuje v súlade s . ustanovením § 4 ods. 1 písm. b) zákona o kolektívnom vyjednávaní. Pri rozširovaní KZVS sa vychádzalo zo zoznamu zamestnávateľov podľa prílohy v dodatku č. 2 ku KZVS z dôvodu, že KZVS je uzatvorená na dlhšie obdobie a niektorí zamestnávatelia vystúpili zo zväzu a niektorí pristúpili, preto sa vychádzalo z posledného platného zoznamu (z ktorého boli odvodené odvetvia a časť odvetvia).

2. Zásadná pripomienka k doložke vplyvov

V doložke vplyvov k návrhu je v časti podnikateľské prostredie vyznačené, že výnos nebude mať žiadne vplyvy na podnikateľské prostredie. RÚZ požaduje uviesť, že návrh bude mať negatívne vplyvy na podnikateľské prostredie.

Odôvodnenie:

Reprezentatívnosť predmetnej KZVS vyjadrená počtom zamestnancov v tých odvetviach (časti odvetví), na ktoré sa rozšíri jej záväznosť, sa pohybuje od 9,3% do 24,2%. Rozšírenie záväznosti predmetnej KZVS sa dotkne cca 45.000 zamestnancov v odvetviach (časti odvetví) stavebného priemyslu. Pritom predmetná KZVS ukladá napr. povinnosti nad rámec zákona v oblasti mzdovej politiky a odmeňovania (štandardizácia minimálnych mzdových taríf) a sociálnej politiky (objem sociálneho fondu).

Rozšírenie záväznosti predmetnej KZVS objektívne znamená zvýšenie regulačného zaťaženia v daných odvetviach (časti odvetví) stavebného priemyslu. Navrhujeme preto vyznačiť v doložke negatívny dopad na podnikateľské prostredie.

Stanovisko MPSVR SR:

Keďže ide o spoločný návrh zmluvných strán KZVS na rozšírenie, možno konštatovať, že zamestnávatelia združení vo Zväze stavebných podnikateľov Slovenska majú záujem len mierne zlepšiť pracovné podmienky a podmienky zamestnávania vzhľadom na ďalších zamestnávateľov na ktorých predmetnú KZVS rozširujú. Enormné rozdiely oproti Zákonníku práce nie sú dohodnuté v KZVS, z dôvodu, že aj v záujme zamestnávateľov je len vyrovnávanie pracovných podmienok mierne nad podmienky stanovené v Zákonníku práce.

1. K reprezentatívnosti:

V zmysle § 7 ods. 2 zákona č. 2/1991 Zb. o kolektívnom vyjednávaní v znení neskorších predpisov sa posudzuje reprezentatívnosť KZVS ako celku v rámci odvetvia alebo časti odvetvia v porovnaní s inou KZVS v odvetví a nie reprezentatívnosť vyjadrená pokrytím určitého počtu zamestnancov v rámci odvetvia.

2. K odmeňovaniu

KZVS je len mierne nad úrovňou Zákonníka práce, najmä v oblasti príplatkov mzdového zvýhodnenia.

3. K sociálnemu fondu

Tvorba povinného prídeltu do sociálneho fondu je navýšená v KZVS o 0,4 %, čo však nemá

priamy dopad na zamestnávateľa z dôvodu, že povinný príděl do sociálneho fondu za splnenia zákonom stanovených podmienok je daňovo uznateľným nákladom.

KZVS elektrotechnická

1. Zásadná pripomienka k návrhu ako celku

RÚZ zásadne nesúhlasí s návrhom výnosu ako celkom a odporúča ho neprijat'

Odôvodnenie:

S návrhom výnosu, ktorým Ministerstvo práce navrhuje rozšíriť záväznosť Kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa na roky 2014 – 2015 z 27. marca 2014 uzavretej medzi Odborovým zväzom KOVO a Zväzom elektrotechnického priemyslu SR na zamestnávateľov v časti odvetvia, ktorých kód hlavnej činnosti podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností na úrovni skupiny je 25.7 - výroba nožiarskych výrobkov, náradia a železiarskeho tovaru; 27.4 - výroba elektrických svietidiel a 27.9 – výroba ostatných elektrických zariadení, zásadne nesúhlasíme Komisia na rozšírenie záväznosti kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa (ďalej iba „komisia“) prerokovala návrh na rozšírenie tejto KZVS dňa 13.5.2014 a neodporučila rozšíriť jej záväznosť na žiadnu z časti odvetví, ktorých kód hlavnej činnosti SK NACE bol pre rozšírenie navrhovaný, vrátane tých SK NACE, na ktoré sa vzťahuje návrh výnosu. Hlavným dôvodom tohto rozhodnutia komisie bol úplný nedostatok reprezentatívnosti tejto KZVS

Upozorňujeme, na fakt, že Zväz elektrotechnického priemyslu má celkovo 79 členov, z toho 57 členov sú subjekty založené za účelom podnikania s cieľom dosiahnutia zisku. V prílohe č. 3 ku KZVS, zverejnenej na stránke Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny (MPSVaR) je uvedených 7 spoločností, na ktoré sa uvedená KZVS vzťahuje. Týchto sedem spoločností tvorí 8,86% z celého zväzu, prípadne 12,28% z podnikateľských subjektov združených vo zväze. Uvedenú KZVS preto nemožno považovať za dostatočne reprezentatívnu ani v rámci Zväzu elektrotechnického priemyslu, nie to ešte v rámci odvetvia ako celku.

Z uvedených siedmich spoločností na základe kontroly SK NACE podľa databázy štatistického úradu – Štatistický register organizácií REGIS pod skupinu 25.7 nespadá žiadna z uvedených spoločností, do skupiny 27. 4 jedna spoločnosť a do skupiny 27.9 taktiež jedna spoločnosť.

Podľa údajov Štatistického úradu SR do skupiny 25.7 je v SR zaradených 33 subjektov s počtom zamestnancov 20 a viac a celkovo 949 subjektov s nezisteným počtom zamestnancov. V uvedenej skupine je reprezentatívnosť rozširovanej KZVS nulová.

Do skupiny 27.4 je v SR zaradených 20 subjektov s počtom zamestnancov zaradených 20 subjektov s počtom zamestnancov 20 a viac a celkovo 21 subjektov s nezisteným počtom zamestnancov. V uvedenej skupine daná KZVS reprezentuje 5% subjektov v kategórii 20 a viac zamestnancov a 2,43% subjektov celkovo.

Do skupiny 27.9 je v SR zaradených 20 subjektov s počtom zamestnancov zaradených 26 subjektov s počtom zamestnancov 20 a viac a celkovo 79 subjektov s nezisteným počtom zamestnancov. V uvedenej skupine daná KZVS reprezentuje 3,84% subjektov v kategórii 20 a viac zamestnancov a 0,95% subjektov celkovo

Efektívne sa tak, v prípade rozšírenia KZVS, podmienky pre uvedené odvetvia určujú na základe zmluvy, pri tvorbe ktorej boli a v daných odvetviach sú zmluvou viazané buď žiadna,

alebo len jedna spoločnosť čo považujeme za absolútne neprijateľné.

Po riadnom uzavretí rokovania komisie (vrátane zápisu) bol učinенý zo strany ministerstva pokus vyvolať opätovné rokovanie o návrhu na rozšírenie záväznosti tejto KZVS a to z dôvodu administratívnych pochybení na strane predkladateľa návrhu (chybné SK NACE u jednej zo spoločností z uvedených v prílohe). Ministerstvo súčasne odmietlo riešiť toto pochybenie spôsobom, ktorý predpokladá zákon o kolektívnom vyjednávaní ako aj výslovne znenie tejto KZVS (uzatvorenie dodatku ku kolektívnej zmluve vyššieho stupňa a nový návrh na rozšírenie – vid' ustanovenie časti J bodu 4 tejto KZVS). Komisia však žiadne ďalšie odporúčanie vo veci neprijala, a to najmä z dôvodu, že tento postup považoval za protizákonný počet členov komisie rozhodujúci pre prijatie rozhodnutia vo veci.

Skutočnosť, že napriek negatívnemu stanovisku komisie je predkladaný výnos v navrhovanom znení, preukazuje, že:

- vyše uvedené administratívne pochybenie v SK NACE u jednej spoločnosti bolo iba zámienkou pre nové rokovanie o rozšírení záväznosti celej KZVS, lebo výnos navrhuje rozšírenie aj pre SK NACE, s ktorými uvedená chyba nemá nič spoločné
- ministerstvo porušilo svoj záväzok deklarovaný na rokovaní predsedom komisie plne rešpektovať jej odporúčania z dôvodov, ktoré znižujú jeho dôveryhodnosť a odporujú dobrým mravom.

Stanovisko MPSVR SR:

Do skupiny SK NACE 25.7 podľa platnej KZVS patrí zamestnávateľ Tesla Liptovský Hrádok.

2. Zásadná pripomienka k doložke vplyvov

V doložke vplyvov k návrhu je v časti podnikateľské prostredie vyznačené, že výnos nebude mať žiadne vplyvy na podnikateľské prostredie. RÚZ požaduje uviesť, že návrh bude mať negatívne vplyvy na podnikateľské prostredie.

Odôvodnenie:

Rozšírenie platnosti KZVS pre elektrotechnický priemysel bude predstavovať predovšetkým dopad na zvýšenie mzdových nákladov zamestnávateľov v uvedených častiach odvetví, a tým významne ovplyvní ich konkurencieschopnosť a v prípade tých zamestnávateľov, ktorí sú súčasťou nadnárodných skupín a koncernov, aj ich vnútroskupinovú pozíciu a ďalšie investičné zámery. Konkrétne:

KZVS I. časť D, bod 1.1: Dĺžka pracovného času je 37,5 hodín týždenne znamená zvýšenie personálnych nákladov pre zamestnávateľov, ktorí uplatňujú pracovný čas 40 h týždenne a 38,75 h týždenne v 1- a 2-zmenných prevádzkach.

KZVS II. časť E, bod 6.2: Navýšenie sociálneho fondu až do výšky 1,5% z použiteľného zisku znamená zvýšenie nákladov u tých spoločností, ktoré doposiaľ neuplatňovali navýšenie objemu sociálneho fondu z titulu dohody v kolektívnej zmluve

KZVS III. časť F, bod 2.1: záväzok rastu priemernej mesačnej mzdy najmenej o výšku predpokladanej inflácie pre príslušný kalendárny rok znamená rast personálnych nákladov bez akejkoľvek väzby na dosahované hospodárske výsledky.

Regulačné zaťaženie subjektov, na ktoré by uvedená KZVS mohla byť rozšírená preto stúpne. Navrhujeme preto vyznačiť v doložke negatívny dopad na podnikateľské prostredie.

Stanovisko MPSVR SR:

1. Skrátenie pracovného času

Skrátenie pracovného času dohodnuté v KZVS v porovnaní s ustanoveniami Zákonníka práce nie je povinné u všetkých zamestnávateľov z dôvodu, že v KZVS (časť D bod 1.2.) sú dohodnuté 4 podmienky za predpokladu splnenia týchto podmienok zamestnávateľ nie je povinný skrátiť pracovný čas. Povinnosť skrátiť pracovný čas sa netýka zamestnávateľov ktorí:

- majú rozšírený zákonný rozsah dovolenky o ďalší týždeň,
- poskytujú svojim zamestnancom pracovné voľno bez skrátenia mzdy, resp. s náhradou mzdy v rozsahu vyššom minimálne o 5 pracovných dní ako ustanovuje Zákonník práce a KZVS,
- ktorí doteraz uplatňovali 40 hodinový týždenný pracovný čas, a sú v procese veľkých organizačných zmien dotýkajúcich sa minimálne 20 % zamestnancov a to po dobu týchto organizačných zmien a dobu 6 mesiacov od ich realizácie,
- sa s odborovou organizáciou v PKZ dohodnú na neuplatňovaní kráteného rozsahu pracovného času z iných dôvodov, hodných osobitného zreteľa.

Z vyššie uvedených dôvodov dohodnutých v KZVS, nepredpokladá sa, že skrátenie pracovného času by malo negatívny dopad na zamestnávateľov.

2. Navýšenie sociálneho fondu

Závazok dohodnutý v KZVS (časť E bod 6) t.j. tvorba povinného prídelu do sociálneho fondu zvýšená o 0,4 % sa netýka všetkých zamestnávateľov, ale len tých., ktorí za predchádzajúci rok dosiahli zisk a splnili si všetky daňové a odvodové povinnosti. Výdavky na navýšenie povinného prídelu sú podľa § 5 ods. 1 zákona č. 152/1994 Z. z. o sociálnom fonde..., súčasťou daňovo uznateľných nákladov.

Záver:

Rozpor trvá k obidvom výnosom ku KZVS.

Za MPSVR SR:

Branislav Ondruš, štátny tajomník

Jozef Toman

Za Republikovú úniu zamestnávateľov:

Marián Jusko, prezident

Roman Hájek